

Warszawa, dnia 9 marca 2010 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Andrzej Kraszewski

BMwpr-070-78/6702/10/IP

SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 9.03.10
nr. 36 podpis *M*

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Odpowiadając na pismo, znak: BDS/DSK-043-2357/10 z dnia 20 stycznia 2010 r., przekazujące oświadczenie złożone przez senatora Grzegorza Wojciechowskiego podczas 47. posiedzenia Senatu RP w dniu 13 stycznia 2010 r. w sprawie nadzoru nad funkcjonowaniem ferm trzody chlewnej, przedstawiam poniżej następujące stanowisko.

Przekazana przez Najwyższą Izbę Kontroli, opracowana w listopadzie 2007 roku, „Informacja o wynikach kontroli sprawowania nadzoru nad wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej” odnosiła się do ustaleń przedmiotowej kontroli przeprowadzonej w 2006 roku. W związku z powyższym przedstawiam aktualny stan realizacji wniosków pokontrolnych.

W kwestii zainicjowania zmian legislacyjnych zobowiązujących podmioty do posiadania pozwolenia zintegrowanego niezależnie od formalnie dokonanych podziałów instalacji chowu lub hodowli trzody chlewnej uprzejmie wyjaśniam, iż nowelizacja ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska wprowadziła art. 378 ust. 2b, który stanowi, iż przy ustalaniu właściwości organów ochrony środowiska instalacje powiązane technologicznie, eksploatowane przez różne podmioty, kwalifikuje się jako jedną instalację. Zapis ten powinien przyczynić się do wyeliminowania niejednoznaczności w tym zakresie.

Odnosząc się do zagadnienia wprowadzenia w rozporządzeniu Ministra Środowiska

z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz.1055) zmian uzależniających obowiązek uzyskania pozwolenia zintegrowanego od wielkości utrzymywanego pogłowia trzody chlewnej, wyliczanego według wskaźnika DJP niezależnie od kategorii wagowej zwierząt, wyjaśniam, że powyższe rozporządzenie jest wynikiem transpozycji do polskiego prawa dyrektywy Rady 96/61/WE (Dyrektywa IPPC) w sprawie zintegrowanego zapobiegania i ograniczania zanieczyszczeń. Wykaz instalacji zamieszczonych w załączniku do rozporządzenia jest w pełni zgodny z Aneks I Dyrektywy IPPC i zostały w nim wymienione instalacje chowu lub hodowli świń o więcej niż 2000 stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg oraz 750 stanowisk dla macior. Dyrektywa powyższa nie wprowadza kryterium wskaźnika DJP lecz kryterium „stanowiska”. Tak też zostało to przyjęte w transponującym Aneks I Dyrektywy IPPC rozporządzeniu Ministra Środowiska. W związku z powyższym nie widzę w chwili obecnej możliwości zmiany tego zapisu, gdyż skutkowałoby to zarzutami dotyczącymi niezgodności prawa krajowego ze wspólnotowym.

Jednocześnie informuję, że w chwili obecnej na forum Rady Unii Europejskiej oraz w Parlamencie Europejskim trwają prace nad projektem dyrektywy o emisjach przemysłowych, która ma zastąpić m.in. Dyrektywę IPPC. Jeżeli po zakończeniu tego procesu nastąpi zmiana przepisów prawa unijnego, Polska oczywiście uwzględni te zmiany w krajowych przepisach. W chwili obecnej wprowadzanie jakichkolwiek zmian w prawodawstwie polskim byłoby przedwczesne.

Pragnę poinformować, iż Inspekcja Ochrony Środowiska monitoruje na bieżąco stan wypełnienia wymogu posiadania pozwolenia zintegrowanego przez prowadzących instalacje IPPC, w tym fermy trzody chlewnej, jako instalacje do chowu lub hodowli świń, w których znajduje się więcej niż 2 000 stanowisk przeznaczonych dla świń o wadze powyżej 30 kg lub 750 stanowisk dla macior. Resort środowiska na bieżąco aktualizuje informacje dotyczące wszystkich instalacji podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego. Wszyscy wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska zostali zobowiązani do umieszczania na stronach internetowych wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska aktualizowanych wykazów wszystkich instalacji wymagających pozwoleń zintegrowanych. W grupie tej znajdują się fermy trzody chlewnej. Wykazy te zostały zaktualizowane według stanu na dzień 31 grudnia 2009 r.

Ponadto, w związku z ww. raportem z kontroli NIK, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska zostali zobowiązani do przeprowadzania corocznej kontroli prawidłowości realizacji planów nawożenia przez wielkoprzemysłowe fermy trzody chlewnej.

Pragnę poinformować, że zgodnie z założonym harmonogramem prac Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na rok 2009, został przeprowadzony cykl kontrolny ferm

trzody chlewnej, podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego. W drugim i trzecim kwartale 2009 roku wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska przeprowadziły przedmiotowy cykl kontrolny. Kontrole zostały przeprowadzone zgodnie z opracowanymi w GIOŚ „Wytycznymi przeprowadzenia przez Inspekcję Ochrony Środowiska ogólnokrajowego cyklu kontrolnego instalacji do intensywnego chowu trzody chlewnej o więcej niż 2 000 miejsc dla ruczniaków (o wadze powyżej 30 kg) oraz więcej niż 750 miejsc dla macior”. Analizą objęto okres od 1 stycznia 2008 r. do dnia kontroli w roku 2009 r.

Ustalono, że w ewidencji Inspekcji Ochrony Środowiska znajdują się 124 fermy trzody chlewnej wymagające pozwolenia zintegrowanego, zgodnie z art. 201 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055).

W okresie objętym kontrolą 5 ferm nie prowadziło działalności, natomiast jedna prowadząca działalność ferma nie posiada pozwolenia zintegrowanego. Bez pozwolenia zintegrowanego pozostaje wciąż jedna ferma obejmująca dwie instalacje IPPC - Gospodarstwo Rolne Ludwik Ziegert - ferma w Oskowie. W stosunku do tej fermy prowadzone jest postępowanie egzekucyjne i sądowe.

Niniejszym cyklem kontrolnym objętych zostało zatem 118 ferm trzody chlewnej, w których znajdują się 133 instalacje wymagające pozwolenia zintegrowanego. Fermy te w okresie objętym cyklem prowadziły chów lub hodowlę trzody chlewnej na podstawie posiadanego pozwolenia zintegrowanego. Zgodnie z ustawą z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U. Nr 147, poz. 1033), dla instalacji tych wymagany jest obowiązek posiadania planu nawożenia dotyczący zagospodarowania co najmniej 70% gnojówki i gnojowicy powstających w związku z prowadzoną działalnością.

Ustalono, że większość kontrolowanych ferm (91,5%) wywiązuje się z nałożonych ustawą o nawozach i nawożeniu obowiązków posiadania i stosowania uzgodnionego z okręgową stacją chemiczno-rolniczą planu nawożenia. Jedynie w przypadku 10 ferm stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

Prowadzone kontrole potwierdziły wcześniej zgłaszane przez WIOŚ problemy związane z brakiem obowiązku dokumentowania przestrzegania ustaleń planu nawożenia. W wyniku przeprowadzonego cyklu kontrolnego Inspekcja Ochrony Środowiska podjęła następujące działania:

- wydano 80 zarządzeń pokontrolnych,
- udzielono 76 pouczeń, jako środków informujących i dyscyplinujących,

- skierowano 44 wnioski do organów administracji samorządowej,
- wymierzono 41 mandatów karnych na łączną kwotę 12 650 zł,
- wszczęto 5 postępowań administracyjnych w sprawie wstrzymania użytkowania instalacji,
- wydano 2 decyzje w sprawie wymierzenia kar bieżących pieniężnych (odpady, powietrze),
- wydano 2 decyzje wymierzające pieniężne kary:
 - za niezłożenie w wymaganym terminie sprawozdań dotyczących uwolnień zanieczyszczeń przekraczających obowiązujące progi uwolnień - kara w kwocie 10 000 zł,
 - za nadmierny pobór wody w okresie od 1.01.2008 r. do 31.12.2008 r. - kara w kwocie 6 852 zł.

Jednocześnie informuje, iż w dniu 6 stycznia 2010 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska skierował pisma do wszystkich wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska w celu podjęcia dalszych dyscyplinujących działań wobec prowadzących instalacje bez pozwolenia zintegrowanego lub naruszających przepisy ochrony środowiska. Ponadto o ustaleniach cyklu kontrolnego zostali poinformowani wszyscy marszałkowie województw (pismo z dnia 6 stycznia 2010 r. znak: DIO-072/1/2010/oł) oraz Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (pismo z dnia 6 stycznia 2010 r. znak: DIO-071/01/2010/oł). W piśmie do Ministra Rolnictwa Główny Inspektor Ochrony Środowiska ponowił swój wniosek o wprowadzenie zmian do przepisów ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu w zakresie prowadzenia kontroli stosowania planów nawożenia. Jednocześnie przekazana została informacja, że w ramach prowadzonego cyklu zrodziła się wątpliwość, czy przekazywanie gnojówki i gnojowicy do biogazowni (działanie korzystne z punktu widzenia ochrony środowiska) nie stoi w sprzeczności z przepisami ustawy o nawozach i nawożeniu, a w szczególności z art. 18 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy o nawozach i nawożeniu, który nakłada na prowadzącego fermę wielkotowarową obowiązek zagospodarowania co najmniej 70% gnojówki i gnojowicy na użytkach rolnych, których jest posiadaczem i na których prowadzi uprawę roślin.

Z uwagi na powyższe GIOŚ zwrócił się do MRiRW o rozważenie możliwości wprowadzenia następujących zmian do ustawy o nawozach i nawożeniu:

- nałożenia obowiązku prowadzenia kontroli stosowania planów nawożenia na okręgowe stacje chemiczno-rolnicze,
- dokonania zmian art. 33 i art. 34 dotyczących wstrzymania przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska prowadzenia chowu lub hodowli w zakresie ustalenia procedury określenia terminu bezpiecznego wstrzymania użytkowania ferm trzody chlewnej,

- wprowadzenia możliwości odstąpienia przez fermę przekazującą gnojówkę i gnojowicę do biogazowni z obowiązku wykorzystania rolniczego przynajmniej 70% wytworzonej gnojówki i gnojowicy.

Raport z ww. cyklu kontrolnego jest dostępny na stronie internetowej GIOŚ (www.gios.gov.pl) w dziale „Inspekcja” w części „Raporty, opracowania, materiały informacyjne”.

W celu wzmocnienia nadzoru inspekcyjnego nad przedmiotowymi instalacjami, Główny Inspektor Ochrony Środowiska zawarł w dniu 29 marca 2007 r. porozumienie z Głównym Lekarzem Weterynarii o współpracy Inspekcji Ochrony Środowiska i Inspekcji Weterynaryjnej. Współpraca ta realizowana będzie:

1. na szczeblu centralnym – pomiędzy Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska i Głównym Lekarzem Weterynarii,
2. na szczeblu wojewódzkim – pomiędzy wojewódzkimi inspektorami ochrony środowiska i wojewódzkimi lekarzami weterynarii na podstawie odrębnych porozumień sporządzonych zgodnie z „Wytocznymi do opracowywania porozumień pomiędzy organami Inspekcji Ochrony Środowiska i Inspekcji Weterynaryjnej na szczeblu wojewódzkim”.

Współpraca ta polega w szczególności na wymianie informacji i list kontrolowanych zakładów, pozostających w obszarze zainteresowania wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska i wojewódzkiego lekarza weterynarii z sektora utylizacji ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, hodowli trzody chlewnej, drobiu i zwierząt futerkowych.

wz. Ministra
Sekretarz Stanu

Stanisław Gajkowski